

Con cha xin Chúa ban cho con tình yêu và ơn sống. Đấng như thế, con đã giàu sang đời và không dám đòi hỏi gì nữa."

Thánh I-nhà-xiô Loyola (Y Nhã) (1491-1556)

Vào sáng lập dòng Tên này đang trên đà danh vọng và quyền thế của một sĩ quan trong quân đội Tây Ban Nha thì một trái đạn rơi vào đầu gối đã làm ngài bị thương ở chân. Trong thời kỳ dưỡng bệnh, vì không có sách các cuốn tiểu thuyết để giải trí thì ngài đã biết đến cuốn sách về Đức Kitô và học hỏi các thánh. Lòng ngài bắt đầu đánh động, và từ đó khởi đầu một hành trình lâu dài và đau khổ khi trở về với Đức Kitô.

Thánh I-nhà-xiô Loyola (Y Nhã)

Vào năm 1522, đức thầy Mary Mẹ Thiên Chúa trong một thời kỳ, ngài thực hiện cuốn sách hành hương đến đan viện dòng Biển Đức ở Montserrat. Ở đây, ngài xem thấy tượng Đức Mẹ, mặc áo nhũm và đặt thanh gươm trên bàn thờ Đức Maria thì há sững sờ nên một hiệp sĩ cho Đức Mẹ.

Trong khoảng thời gian một năm, ngài sống gần Manresa, có khi thì ở với các tu sĩ Đa Minh, có khi thì ở nhà tu sĩ, nhưng lâu nhất là sống trong một cái hang ở trên đỉnh núi nguy hiểm. Chính trong thời gian hoán cải này ngài bắt đầu một công trình mà sau đó trở nên nổi tiếng, cuốn Nhặt Nhặt Thao Lược Tâm Linh.

Vào năm 1523, ngài rời Manresa đến Rôma và Giêrusalem, là nơi ngài sống như một khổ tu sĩ và hằng say hoán cải ở Giêrusalem. Vì lo sợ cho tính mạng của ngài các tu sĩ Phanxicô khuyên ngài trở về Barcelona. Tin tức về ngài khiến cho uyên bác sẽ giúp đỡ tha nhân cách thì thời kỳ này, ngài dành 11 năm tiếp đó trong việc học ở Alcalá, Salamanca và Balé.

Vào năm 1534, lúc thầy đã 43 tuổi, cùng với sáu người khác (trong đó có Thánh Phanxicô Xaviê) ngài thực hiện khó nghèo và khiết tịnh và tất cả cùng đến Đức Thánh. Các ngài thực hiện quy tắc sống như không thực hiện đây thì sẽ dâng mình cho công việc tông đồ của đức giáo hoàng. Và đó là điều đã xảy ra. Bốn năm sau, Thánh Y Nhã học tập thần học hóa thân cho các ngài. Tu Học của Đức Giêsu

(Dòng Tên) được Đức Giáo Hoàng Phaolô III chọn nhận và Thánh Y Nhã được bổn làm bổn trên đầu tiên.

Trong khi các bổn đang hành động để giáo hoàng sai đi truy tìm giáo thì Thánh Y Nhã về đến Roma, chăm sóc tất cả các mặt của ngài như ngài vẫn dành thời giờ để thành lập các nhà cho cô nhi, cho người tàn tật. Ngài thành lập Trường Roma (sau này là Đại Học Grêgôriô), với mục đích là trường này sẽ trở nên khuôn mẫu cho các trường của Tu Hội.

Thánh Y Nhã đích thực là một vị thánh. Ngài tập trung vào đời sống tâm linh dựa trên các nền tảng thiêng liêng của Kitô Giáo -- Thiên Chúa Ba Ngôi, Đức Kitô, Bí Tích Thánh Thể. Linh đạo của ngài được thể hiện trong châm ngôn của Dòng Tên, *ad maiorem Dei gloriam* -- "để Thiên Chúa được vinh danh hơn." Trong quan niệm của ngài, sự tuân phục là một đức tính nên bắt buộc để đem ơn cho thành quả và sự năng động của tu hội. Mọi hoạt động phải được hướng đến bởi lòng yêu mến Giáo Hội thực sự và tuân phục Đức Thánh Cha vô điều kiện, vì lý do đó, mọi thành viên của dòng phải khấn lìa thế tục, đó là phải đến bất cứ đâu mà đức giáo hoàng đã sai đi để cứu rỗi các linh hồn.

Lời Bàn

Vào năm 1517, Luther đã niêm yết các đề án của ông lên cửa nhà thờ ở Wittenberg. Mười bốn năm sau, Thánh Y Nhã sáng lập một tu hội góp phần quan trọng vào việc chuyển đổi xã hội cách Tin Lành. Ngài là một kẻ thù bất khả tiêu diệt của Tin Lành. Tuy nhiên, trong lời của ngài nói với ta về những tội lỗi của đời Kitô: "Phải nhớ rằng khi đưa ra các chân lý chính trực đến người người là giáo có một điều đó, họ sẽ cảm nhận được lòng bác ái và sự ôn hòa Kitô Giáo. Không được dùng lời lẽ công nhận và cũng không được khinh miệt những sai lầm của họ." Một trong những khuôn mặt vĩ đại của phong trào đổi mới hiện nay là Đức Hồng Y Bea, một linh mục dòng Tên.

□

Lời Trích

Thánh Y Nhã đã nghĩ đến nguy hiểm sau đây cho các hồn nhân: "Lạy Chúa, xin hãy chấp nhận mọi đức quyên, mọi ký thác, mọi hi vọng bất tử và toàn thể ý chí của con. Ngài đã ban cho con tất cả những gì con có, tất cả con người và của con, và con xin phó thác chúng cho thánh ý của Ngài, để Ngài tùy ý sử dụng. Con chỉ xin Chúa ban cho con tình yêu và ơn sống. Được như thế, con đã giàu sang rồi và không dám đòi hỏi gì nữa."

Đôi nét về khuôn mặt thánh Inhaxiô Loyola

1. I-NHÃ CON NGƯỜI / QUANG ĐẠO

Quáng đßi đß tß bß mßt quá khß.
Bß nhßng tham vßng cßa mình vß chßc tßc, tißng tăm.
Bß gißc mß chinh phßc mßt tißu thß quý phái.
Bß vißc phßng sß cho mßt vß vua ß trßn gian.
Bß lâu đài, gia đình và sß nghißp....
Bß là đßi u kißn đß theo.

Trong cußc tß thß chßng quân Pháp ß Pamplona,
mßnh đßn đßi bác đã làm l-nhß gãy chân,
nhßng không đßi đßc hßng đi cßa ngài.
Phßi có khuôn mßt cßa Đßc Kitô thu hút,
l-nhß mßi dßm bß và dßm theo.

Quáng đßi là thái đß ta thßng thißu.
Chúng ta dß sßn, tính toán so đo khi sßng cho Chúa,
bßi lß chúng ta không tin Chúa quáng đßi hßn mình.
Chúng ta còn có quá nhißu nßi sß.
Thánh l-nhß đã đßnh nghĩa quáng đßi là:
“Dâng trßn cß ý mußn và tß do cßa mình cho Chúa, đß mßc Ngài sß
dßng bßn thân mình, cũng nhß mßi sß mình theo ý Ngài” (LT.5)
Chúng ta có nên thß mßt lßn quáng đßi vßi Chúa không?

2. l-NHß, CON NGß I SAY MÊ GIÊSU

Giêsu là vß thß lãnh mßi mà l-nhß khám phá đßc
trong thßi gian nßm trên dßng bßnh.
l-nhß chß mong mau khßi bßnh đß đi Đßt Thánh.
Ngài mußn ß lßi và rao gißng trên vùng đßt thân thßng,
nßi Đßc Giêsu đã sßng, bßt chßp nguy hißm đßn tính mßng.
Mßt ßn lßn phßi xin trong Linh thao Tußn hai,
đó là ßn “Hißu bißt thâm sâu vß Chúa Giêsu,
Đßng đã làm ngßi vì tôi, đß yêu mßn Ngài hßn và theo Ngài hßn” (LT. 104).

Tình yêu Chúa Giêsu đã chi phßi cußc đßi l-nhß.
Mßt tình yêu vßa rßt riêng tß, tha thißt,
vßa đßy tính hành đßng cß thß.

Giêsu là mọt vua mà l-nhã mu n hi n thân ph c v ,
mu n chia s v i Ngài s m ng chinh ph c th gi i.
Tình yêu đòi nên gi ng ng i mình yêu,
ch n s nghèo khó s nh c, b coi là ngu d i, đ nên gi ng Đ c Kitô,
Đ ng đã ch u nh th vì tôi.

Chúng ta hãy đ cho Đ c Kitô thu hút mình
và g i mình làm b n đ ng c a Ngài.
Hãy cùng Ngài đ ng cam c ng kh
đ đ a c th gi i này v cho Cha.

3. I-NHÃ, CON NG I C A TÌNH B N

I-nhã không đ c quy n yêu Chúa Giêsu
Ngài mu n t t c tr nên b n v i Chúa.
Chính vì th , đi đâu ngài cũng có b n.
Ngài có kh năng tìm đ c nh ng ng i cùng chí h ng,
và quy t h i thành mọt nhóm thân th ng.
Barcelona, Alcala, Salamanca, Paris,
đâu đâu cũng có nh ng ng i b n nh th .

Có nh ng nhóm b n không b n,
nh ng cũng có nhóm b n đã đi vào l ch s .
Paris, I-nhã đã giúp sáu b n sinh viên làm Linh thao,
thuy t ph c h quy t tâm ph c v Thiên Chúa,
trong s đó có Phanxicô Xavier.
Dù qu c t ch, tu i tác, tính khí khác nhau
nh ng h có chung mọt lý t ng, mọt c m .
c m ch u ch c linh m c đ ph c v con ng i.
c m đi Đ t Thánh đ giúp ng i H i tr i.
c m đi Rôma đ đ t mình d i quy n Đ c Thánh Cha.
c m s ng khó nghèo và khi t t nh.
H n I-nhã đã góp ph n kh i lên nh ng c m ,
ti m n n i nh ng tâm h n qu ng đ i.

Chúng ta c n xây đ ng tình b n trên n n Giêsu,

còn mở rộng vòng tay đón những bạn mới.
Đừng gì tình bạn làm bất dưng những công việc
và làm cho công việc thành sự thật.

4. I-NHÃ VÀ VIỆC HỌC

Sau khi không được Đấng Thánh,
I-nhã thấy mình còn học một thời gian,
đó có khả năng giúp các linh hồn.
Nhưng thấy, việc tông đồ là lý do khiến ngài đi học trở lại.
Bằng cấp chính là phương tiện để phục vụ.
Chúng ta nghĩ rằng khi thấy I-nhã đi học tại 33,
can đảm nghĩ học chung với những chú nhóc!
Trong thời gian học ở Alcalá và Salamanca,
I-nhã lo lắng giáo lý và giảng Linh thao hơn là lo học.
Chính vì thế, ngài gặp rắc rối với giáo quy, và
việc học chính khiến bạn mệt mỏi.
Cùng với, I-nhã quy định học tập nghiêm túc,
khiếm tốn trước công đồng khi phải đi xin ăn hàng ngày.
Đến năm 44 tuổi, I-nhã mới bắt đầu nghiên cứu Đấng học.
Với môn học bằng, ngài không còn bận làm khó dễ nữa.

Môn học bằng là giấy phép để tôi làm việc.
Kính thưa là chức vụ để tôi gặp gỡ tha nhân.
Đừng gì tôi có khả năng đưa Chúa vào ngành chuyên môn,
và đưa con người khoa học hôm nay đến với Chúa.

5. I-NHÃ, CON NGƯỜI YÊU MẾN HAI THÁNH

Hai Thánh thấy I-nhã có nhu cầu vượt trội.
Có những vấn đề chặn sa ngã những người.
Nhiều linh mục, tu sĩ cũng sa sút và bất xứng.
Ông Luther đã đến tuy nhiên với Hai Thánh công giáo,
sau khi phải đi với bán ân xá một cách mệt mỏi.
I-nhã không phải không thấy những bất toàn,
nhưng ngài đã không chỉ trích Hai Thánh.

Ngài    i trong H i Th nh   c i t , canh t n.
Dù  c Th nh Cha c  nhi u khi m khuyết,
nh ng l-nh  v n coi Người l   i di n  c Kitô,
v  ch p nh n   c Người sai  i b t c   u,    l m b t c  việc g 
x t thấy c n cho vinh danh Chúa v   i  ch cho con người.

Chúng ta c n c  l ng y u m n H i Th nh,
v  ki n nh n trước nh ng thay  i ch m ch p.
H y bắt tay vào việc x y d ng H i Th nh
b ng nh ng   ng g p nh  b , v a t m c a m nh,
   H i Th nh  p  ng   c nh ng nhu cầu th i   i,
H y canh t n H i Th nh t  b n trong
b ng việc canh t n ch nh b n th n m nh.

6. I-NH , CON NGƯỜI B T NH N    NH 

L c c n tr n gi  ng b nh, l-nh     c  kinh nghi m sau:
Khi nghi    n chuy n th  gian, ng i c m th y vui th ,
nh ng sau    th y kh  khan tr ng r ng;
c n khi nghi    n chuy n s ng h t m nh cho Chúa
ng i c m th y ni m vui k o dài.
T     ng i kh m phá ra t c   ng c a Thiên Chúa v  ma qu  trong   i m nh.
L c   Manresa, l-nh  c n tr i qua nhi u th  th ch khác:
ch n ch ng, kh  khan, b i r i   n    mu n t  t .

Trong thời  i học,
l-nh  c ng b  l i cu n b i nh ng t  t  ng   o   c m i m 
khi n ng i say m    n n i kh ng tập trung vào việc học được.
  n   n ng i bi t cách nh n   nh    kh m phá ra
  u l  t c   ng th c s  c a Chúa.

Chúng ta r t mu n bi t  y Ch a khi ph i ch n   a.
C  m t v i ti u chuẩn    ch n việc ph i l m:
n n ch n   i u g i c   ch   i ph  qu t h n v  l u b n h n,
ch n ch  n o c  nhu cầu   n h n v  kh n c p h n,
ch n ch  n o c  hy v ng sinh nhi u hoa tr i h n.

Chúng ta hãy cùng nhau sống và không bỏ
màu áo ma quỷ xuống dưới ánh sáng thiên thần.

7. I-NHÃ, CON NGƯỜI / CÁI HỒN

“Nhóm vinh quang hồn hồn cho Thiên Chúa”
đó là đời tâm niệm của I-nhã.
Tình yêu làm người say mê cái hồn.
I-nhã sống chết sống lại và mãi nguyện.
Hoàn cảnh đời thay, con người cũng biến đời.
Đời hôm nay là tất nhứt cho vinh danh Chúa
thì ngày mai lại không như thế nữa.
Chính vì thế, chúng ta suy nghĩ, tìm kiếm,
chúng ta trần trụi, thích nghi...
Cái hồn đời ta đi vào một chuyến đi
Đó là khao khát khôn nguôi của I-nhã.
Làm sao để mọi người nhìn nhận biết Chúa,
và nhìn ra nhau là anh em?
Làm sao để vinh quang Thiên Chúa tràn lan trên mặt đất này.
Chúng ta sống để mình rơi vào sự dãi,
yên tâm với cái tâm thanh.
Làm sao để hôm nay của tôi hồn hôm qua
và ngày mai hồn hôm nay?

Bồ bnh gan sống sống tâm hồn đời thanh thản, bình yên, cha thánh I Nhã là đời ngày 31 tháng 7 năm 1556 trong căn phòng tĩnh lặng có chính cha với Thiên Chúa.

Lúc sinh thời, cha I Nhã Loyola tha thiết mong đem đến cho mọi người tin mừng với Thiên Chúa và để mọi người nhìn nhận biết rằng Thiên Chúa sống con người, đã sai Con Mẹ yêu đến cứu chúng ta làm người. Tin Mừng với Chúa Kitô bắt đầu định chết và sống lại để giải thoát, kêu gọi loài người trở về sự thánh thiện nguyên thủy và mọi người sống mãi với Thiên Chúa. Giáo Hội cũng chờ loan báo tin mừng này, nhưng cha I Nhã, đưa vào kinh nghiệm bản thân, có một phương pháp để giúp người nhìn nhận thấy Tin Mừng như một kinh nghiệm bản thân.

Chính cha I Nhã có kinh nghiệm nhìn thấy Thiên Chúa một cách sống động, thân tình, không thờ nghi ngờ. Kinh nghiệm của cha I Nhã không phải là hình ảnh Chúa hiện ra, hoặc những cảm giác hay là một cảm giác lạ lùng khác mà là kinh nghiệm nhìn thấy Thiên Chúa hiện

đi n m t cách yên l ng và th t g n gửi. M t kinh nghi m khác h n v i i suy t và lý thuy t sâu xa v Thiên Chúa. Cũng khác v i lòng hăng hái đ n thân làm v c tông đ , kinh nghi m c a cha là m t s g p g gi a chính mình và Thiên Chúa, trong sâu xa thanh t nh c a cõi lòng, n i chúng ta c m th y bình an, vui s ng, tràn đ y s c s ng và tình yêu, là kinh nghi m g p Thiên Chúa và b t đ u t b chính mình đ nh ng ch cho Thánh Ý và Tình Yêu c a Ngài.

Kinh nghi m này c a thánh I Nhã b t ngu n t m t v t th ng ngài b n i đ u g i trong m t cu c chi n x y ra thành Pamplona vào năm 1521 gi a quân Pháp và quân Tây Ban Nha. Lúc y, I Nhã là m t sĩ quan r t tr và anh dũng c a hoàng đ Tây Ban Nha. I Nhã đã đôn đ c, nâng đ tích c c tinh th n binh sĩ c a mình, m t l c l ng bé nh , đ kháng c và đ ng đ u v i quân Pháp đang b a kín, bao vây thành. B th ng n ng, I Nhã tr v Loyola, n i mà 30 năm tr c, I Nhã, con út c a m t đ i ch vùng Loyola (mi n b c Tây Ban Nha) chào đ i. Trong su t 6 tháng tr i đ ng th ng, I Nhã r t y u, th p t nh t sinh nhi u l n. Trôi theo th ng ngày đ ng b nh, các k ho ch cũ c a I Nhã b t đ u lung lay. I Nhã là m t chàng thanh niên hào hoa, khoáng đ t, tràn tinh th n hi p sĩ, đ y tham v ng. M c dù song thân mu n I Nhã tr thành linh m c nh ng I Nhã i có k ho ch khác: tham v ng c a I Nhã l n l m: I Nhã thích ăn ch i h n là đ c kinh, lãnh nh n các bí tích ho c tuân gi các gi i r n c a Chúa.

Loyola và Manresa, năm 1521 và 1522, I Nhã b t đ u k t thân v i Thiên Chúa. Tình thân m i đã m m t I Nhã và, nh kinh nghi m n i tâm, I Nhã b t đ u hi u giá tr c a các bí tích, lòng sùng kính Đ c M , m c đích các di u r n Thiên Chúa. Ngay t b c đ u trên đ ng v nhà CHA, Chúa Giêsu là hình nh v n toàn c a Chúa CHA đã giúp I Nhã hi u tình yêu Thiên Chúa dành cho th gian và chính mình. Su t cu c s ng, cha I Nhã luôn luôn bi t tìm hi u và c m m n Thiên Chúa mên m ng, bao la qua c ch nh , đ n s trong cu c s ng Chúa Giêsu. I Nhã tìm th y Thiên Chúa b ng cách tìm hi u và th ng m n b c theo chân Chúa Giêsu Nazareth, con c a M Maria. Đ c M đ n I Nhã đ n v i Chúa Giêsu. Đ k t thân v i Chúa Giêsu cũng nh m i l n mu n đ t t i m t n t i quan tr ng (ba l i tâm s trong Tu n 1, l i tâm s Hai C Hi u. ...) cha I Nhã đã kh n c u v i Đ c M tr c.

Năm 1524, I Nhã ng i chung l p v i các tr em đ h c La ng và can đ m b t đ u b c trên đ ng tr thành linh m c. Mu n có m t căn b n v ng ch c v th n h c, I Nhã sang Ba-Lê là trung tâm văn hóa n i danh nh t Âu Châu th i y và h c đ n năm 1535, I Nhã t t nghi p hai c p b ng c nh n tri t h c và cao h c th n h c. Sau m t năm chu n b s t s ng, ngài th phong linh m c và làm l m tay năm 1536. Cha I Nhã xác tín r ng m i ng i đ u có th g p Thiên Chúa m t cách thân tình. Cha dùng các khóa c m phòng theo ph ng pháp Linh Thao đ h ng đ n các v giám m c, linh m c, tu sĩ, giáo dân nam n . Trong các khóa Linh Thao, cha giúp h m lòng l ng nghe t ng nói c a Thiên Chúa. Trong Linh Thao, h tr v v i Thiên Chúa và b t đ u b c theo Chúa Giêsu nh ng i b n đ ng chí ái.

Trong s các th y cùng h c t i đ i h c Ba-Lê, có m t nhóm nh đ n thân theo cha I Nhã. Năm năm sau, nhóm này thành l p dòng Tên (dòng Chúa Giêsu). Ng i i thanh niên hi p sĩ, t ái cao ng o I Nhã x a, nay b t đ u theo chân Th y, nghèo và khiêm nh ng. Dòng c a cha I Nhã cũng theo n p s ng nghèo, khiêm nh ng, xa quy n th ngoài đ i và quy n th trong Giáo H i. Sinh ra trong m t gia đình giàu có, quý phái, quen bi t v i nhi u ng i có đ a v cao sang,

cha I Nhã có th^o đ^o c phong ch^o c cao trong Giáo H^oi, nh^o ng ngài không b^o nh h^o ng c^o a quy^o n th^o cao tr^o ng, ch^o c b^o c giàu sang l^o cu^o n. Cha luôn luôn theo Chúa Giêsu: nghèo và khiêm nh^o ng. Đây là m^o t nét c^o a dòng Tên, hi^o n t^o i xem ra h^o i thi^o u. Có r^o t nhi^o u hình th^o c quy^o n th^o : ti^o n b^o c, b^o ng c^o p cao, th^o l^o c chính tr^o, nh^o h^o ng. .. Chúng ta đ^o b^o tham quy^o n và l^o y c^o c n m^o t chút ph^o ng ti^o n và quy^o n th^o m^o i đ^o có th^o rao gi^o ng Tin M^o ng. Trong khi Chúa Giêsu ch^o x^o đ^o ng quy^o n c^o a s^o th^o t và tình th^o ng, và đã c^o u chu^o c chúng at nh^o s^o y^o u đ^o i c^o a th^o p giá.

Cha I Nhã kính n^o và th^o ng m^o n H^oi Thánh. Ngài luôn luôn ph^o c v^o và b^o nh v^o c H^oi Thánh, nh^o t là trong th^o i các giáo phái Tin Lành c^o m th^o y b^o t m^o n và tách kh^o i Giáo H^oi Công Giáo. Năm 1540, Đ^o c Giáo Hoàng Phaolô III chu^o n nh^o n dòng Tên đ^o ph^o c v^o Giáo H^oi đ^o i quy^o n ch^o huy c^o a Đ^o c Thánh Cha. Cha I Nhã luôn luôn mu^o n ph^o c v^o và s^o ng trong lòng Giáo H^oi (xem các nguyên t^o c s^o ng trong lòng Giáo H^oi) nh^o ng cha không ch^o u n^o nh b^o nh^o ng ng^o i c^o m quy^o n trong Giáo H^oi. Cha ph^o c v^o và th^o ng m^o n Giáo H^oi đ^o c Chúa Giêsu l^o a ch^o n và sai đi đ^o mang Tin M^o ng c^o u r^o i đ^o n m^o i ng^o i. Đ^o i v^o i cha I Nhã các giáo dân, cũng nh^o ch^o chiêm là nhi^o m th^o c^o a Chúa Giêsu và Chúa Giêsu là đ^o u. Nh^o thánh Phaolô, cha I Nhã tin r^o ng Giáo H^oi, nh^o Chúa Thánh Th^o n, là cô dâu duyên dáng, tinh tuy^o n, chung th^o y c^o a Chúa Giêsu.

Vì m^o n Giáo H^oi và mong Giáo H^oi chu toàn s^o m^o nh đ^o m Tin M^o ng đ^o n v^o i nh^o n lo^o i, cha I Nhã luôn luôn mang tinh th^o n canh tân đ^o n các c^o ng đo^o n. Cha b^o nhi^o u linh m^o c và giáo sĩ nh^o n v^o i c^o p m^o t nghi ng^o, ghen ghét. Cha b^o đ^o i di^o n c^o a Giáo H^oi b^o t giam tù ở Alcala và Salamanca. T^o i La Mã cha cũng b^o vài giáo ph^o m cao c^o p ghét th^o m t^o. Trong tinh th^o n canh tân, cha I Nhã có nhi^o u sáng ki^o n m^o i. Cha luôn luôn mu^o n đ^o ng nh^o ng nhu c^o u c^o p bách c^o a đ^o ng lo^o i: năm 1538 cha m^o phòng ăn t^o i La Mã cho hàng trăm ngu^o i nghèo ăn m^o i ngày đ^o thoát n^o n đói. M^o m^o t c^o xá đ^o c bi^o t đ^o đón nh^o n các cô gái hoang đ^o ng, mu^o n tr^o v^o xây đ^o ng l^o i cu^o c s^o ng. Cha m^o l^o p hu^o n ngh^o ngay trong thành ph^o và giúp h^o chu^o n b^o tr^o v^o v^o i đ^o i đ^o tr^o nên ng^o i đ^o ng hoàng h^o u ích. Cha m^o c^o xá cho ng^o i Do Thái và H^oi Giáo mu^o n h^o c đ^o o Công Giáo.

Cha I Nhã có tinh th^o n uy^o n chuy^o n, đ^o y óc sáng t^o o đ^o đ^o ng v^o i nhu c^o u m^o i, đ^o ng th^o i ngài có m^o t tinh th^o n sâu xa, v^o ng ch^o c: nuôi đ^o ng phát tri^o n đ^o i s^o ng n^o i tâm; xét mình, nguy^o n ng^o m Kinh Thánh, sùng kính Đ^o c M^o, v^o ng ph^o c Đ^o c Giáo Hoàng, có tinh th^o n khó nghèo, lòng khiêm nh^o ng. Trên h^o t, ngài mu^o n là b^o n đ^o ng hành c^o a Chúa Giêsu, ph^o c v^o Chúa và đ^o ng l^o i các nhu c^o u tinh th^o n c^o a tha nhân. (Trích ĐH 7-8/ 1984)